

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АГРАРНА
ДОРАДЧА
СЛУЖБА

ucab

український клуб
аграрного бізнесу

VYTAUTAS
MAGNUS
UNIVERSITY
MCMXXII

ІНСТИТУТ
ВИЩОЇ ОСВІТИ
НАПН УКРАЇНИ

ASUE
SPECIALIZATION • EXPERIENCE • OPPORTUNITY

ARMENIAN STATE
UNIVERSITY OF
ECONOMICS

**ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРОЄКТ USAID «ЕКОНОМІЧНА ПІДТРИМКА СХІДНОЇ УКРАЇНИ»
ПРОЄКТ ЄС «ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИЩОЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ОСВІТИ У
СХІДНІЙ УКРАЇНІ»
УКРАЇНСЬКИЙ КЛУБ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ
ІНСТИТУТ ВИЩОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ВІТОВТА ВЕЛИКОГО
ВІРМЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІЛОРУСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
ЛУГАНСЬКА ОБЛАСНА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «АГРАРНА ДОРАДЧА
СЛУЖБА»**

**АГРАРНА ОСВІТА:
МИНУЛЕ, СУЧАСНЕ, МАЙБУТНЄ**

**Збірник матеріалів
Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 100-річчю
Луганського національного аграрного університету**

15–16 листопада 2021 року

Слов'янськ, 2021

Рекомендовано до друку Вченою радою Луганського національного аграрного університету, протокол №03-03/15BP від 16.12.2021 р.

Рецензенти:

Ігор КУКСА – д-р екон. наук, проф., перший проректор Харківського національного аграрного університету ім В.В.Докучаєва

Георгій ФІНІН – д-р філос. наук, доцент., завідувач кафедри історії та сіспільно економічних дисциплін Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради

A25 Аграрна освіта: минуле, сучасне, майбутнє : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 100-річчю ЛНАУ 15–16 лист. 2021 р. / Луган. нац. аграр. ун-т, Проєкт USAID «Економічна підтримка Східної України», Проєкт ЄС «Вдосконалення вищої сільськогосподарської освіти у східній Україні», Укр. клуб аграр. бізнесу, Ін-т вищої освіти НАПН України, Ун-т Вітовта Великого, Вірмен. держ. екон. ун-т, Білор. держ. аграр. технол. ун-т, Донбас. держ. машинобуд. акад., Луган. обл. громад. орг-ція «Аграрна дорадча служба». – Слов'янськ, 2021. – 476 с.

У збірнику представлені матеріали учасників Міжнародної науково-практичної конференції присвяченої 100-річчю ЛНАУ «Аграрна освіта: минуле, сучасне, майбутнє», яка відбулася 15-16 листопада 2021 року. У збірнику висвітлені результати наукових досліджень і розробок науково-педагогічних працівників, дослідників та практиків закладів вищої освіти, наукових установ України та зарубіжних країн.

Матеріали подано в авторській редакції.

Кислюк Л. В. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ СОЦІАЛЬНОГО МАРКЕТИНГУ	273
Бычков Н. А. ФОРМЫ И ВИДЫ СОБСТВЕННОСТИ В СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ.....	275
Кривогуз О. С. ПЕРЕВАГИ І НЕДОЛІКИ ОФЛАЙН ТА ОНЛАЙН РОБОТИ	277
Борисевич И. С. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ПО ПОВЫШЕНИЮ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОРГАНИЗАЦИИ.....	279
Педченко Г. П. РЕГІОНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО В УМОВАХ СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ.....	281
Ковальова В. Р. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ	284
Боричевська А. О., Бережна Ю. Г. СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ПО ЗМЕНШЕННЮ ВИКИДІВ ВУГЛЕКИСЛИХ ГАЗІВ В УКРАЇНІ.....	285
Авижец В. В., Сырокваш Н. А. ЭФФЕКТИВНОСТЬ УПРАВЛЕНИЯ ПРЕДПРИЯТИЕМ	286
Сафронська І. М., Шаповалова Г. Р. ПІДХОДИ ТА ПРОБЛЕМИ ДЕЛЕГУВАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ В ПРОЦЕСІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	289
Карпенко М. Є., Бережна Ю. Г. ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТИЦІЙНО- ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	290
Кордубан Т. А. ЗАВДАННЯ АУДИТУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ	292
Наголюк О. Є., Єщенко М. Г. СТАЛИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВБУДІВНИЦТВА В КОНТЕКСТІСУЧАСНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ БІЗНЕС-МЕНЕДЖМЕНТУ	293
Візанті А. Ю. ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ЛІКВІДНОСТІ БАЛАНСУ ПІДПРИЄМСТВА.....	295
Коваленко Н. О. СВІТОВИЙ ДОСВІД ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА З ВИКОРИСТАННЯМ АВІАЦІЇ..	297
Писарчук О. В. ВІДТВОРЕННЯ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ РОСЛИННИЦТВА: ОБЛІКОВИЙ АСПЕКТ	299
Шульський М. Г. СУТНІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЇХ РОЛЬ У РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ.....	301
Кордубан Т. А. ПІДХОДИ ДО ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	304
Зіганшина А. Р. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	305
Гаража О. П. ВПЛИВ ПІДПРИЄМНИЦТВА НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.....	307
Прокопик Н. А., Станкевич И. И. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В МАРКЕТИНГОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОРГАНИЗАЦИИ.....	308
Воронько-Невіднича Т. В., Алієв А. І. ПЕРЕВАГИ ЗАСТОСУВАННЯ СТРАТЕГІЧНИХ КАРТ У ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ ЗА СУЧАСНИХ УМОВ	310
Шепель О. А., Орлова-Курилова О. В. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ, МЕТОДИКИ ТА ЇХ НЕДОЛІКИ.....	312
Khoroshko D., THE IMPACT OF GLOBALIZATION ON THE STATE'S ECONOMIC SECURITY	314

Таблиця 1.1

Расчеты экономической эффективности мероприятий по повышению финансовой устойчивости ООО «Минский Моторный завод»

Мероприятия	Затраты, тыс. руб.	Доходы, тыс. руб.	Прибыль, тыс. руб.
1. Сокращение расходов на материальные ресурсы	500,0	3982,7	3482,7
2. Оптимизация и увеличение переменной части заработной платы сотрудников	600,0	3303,3	2703,3
3. Внедрение финансового контроллинга	300,0	6100	5800
ИТОГО	1400,0	13386	11986

Итак, эффективное управление дебиторской задолженностью позволит высвободить денежные средства в 2022 г. в размере:

$$\text{Эд} = 6500 \times 20 \% = 1300 \text{ тыс. руб.}$$

Помимо дополнительной прибыли ОАО «Минский Моторный завод» получит 1300 тыс. руб. высвобожденных средств для дальнейшего развития.

Таким образом, предложенные мероприятия по повышению финансовой устойчивости помогут рационально управлять бизнесом и, в первую очередь, его финансовой частью, решая проблемы финансовой устойчивости и платежеспособности ОАО «Минский Моторный завод».

Литература:

1. Бердникова Т.Б. Анализ и диагностика финансово-хозяйственной деятельности предприятия: учеб. пособие /Т.Б. Бердникова. – Москва: ИНФРА-М, 2016. – 215 с.
2. Шеремет А. Д. Методика финансового анализа / А. Д. Шеремет, Р. С. Сайфулин. – Москва: ИНФРА-М, 2015. – 176 с.

*Педченко Ганна Павлівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності,
Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного*

РЕГІОНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО В УМОВАХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ

У сучасному підприємницькому середовищі спостерігаються певні суперечності, зокрема, між високою економічною і соціально-політичною значимістю малого та середнього бізнесу, який відіграє стабілізаційну роль та є активатором інноваційної діяльності у національній економіці, та слабкою життєздатністю суб'єктів такого підприємництва, їх особливою вразливістю щодо економічної кон'юнктури й тиску з боку великих «гравців», а також значних адміністративних перешкод.

Соціально-економічна модернізація підприємництва окремих регіонів включає в себе: виклики щодо необхідності удосконалення механізмів формування та функціонування їх економічного комплексу і соціальних відносин. Також вона не може проводитися без змін в управлінні господарськими процесами відповідно до суспільно встановлених цінностей та пріоритетів й можливостей регіонів.

Запорізька область у 2019 році відносилася до регіонів, що мають рівень вище середнього по показниках стану регіонального підприємництва України [3, с. 105]. Так, серед усіх регіонів область займала 7 та 11 місця за кількістю підприємств та фізичних осіб-підприємців у розрахунку на 10 тис. осіб наявного населення відповідно, маючи показники вищі, ніж середні по країні. За середньорічною кількістю зайнятих та найманих працівників до кількості вказаних працівників на підприємствах по Україні (по 4,1%) область посідала 7 місце, а за аналогічними показниками в розрахунку до загальної кількості зайнятих (4%) та найманих (4,1%) працівників у фізичних осіб-підприємців по Україні – 6 місце. Також Запорізька область посідала 7 місце за часткою реалізованої продукції (робіт, послуг) як підприємств (3,1%), так й фізичних осіб-підприємців (3,7%) в загальному обсязі реалізованої у країні продукції [2].

У 2019 році в області функціонувало 76716 суб'єктів господарювання, з них 15652 підприємств (20,4%) та 61064 фізичні особи-підприємці (79,6%). Таким чином, кількість підприємств в розрахунку на 10 тис. осіб наявного населення області становила 92 одиниці, фізичних осіб-підприємців – 360.

У загальній кількості підприємств-суб'єктів господарської діяльності Запорізької області 99,83 % склали середні (651 одиниць, або 4,16%) і малі підприємства (14975 одиниць, або 95,67%). Частка найманих працівників у цих підприємствах складала 68,4% (179,3 тис. осіб), а витрати на оплату їх праці склали 48,5% (14,7 млрд. грн.) від загальнообласного обсягу. При цьому 53,9% обсягу реалізованої продукції приходилося на 26 великих підприємства області, 21 з яких працювали в сфері промисловості, частка середнього і малого підприємництва у загальному обсязі продукції становила 25,6% та 20,5% відповідно.

Отже, значний вплив на економічний і соціальний розвиток області здійснювали середні та малі підприємства, що забезпечували трохи менше половини всього обсягу продукції, робіт та послуг, функціонуючи та створюючи робочі місця в різних сферах економічної діяльності. Мале та середнє підприємництво Запорізької області зосереджено у галузях торгівлі (26,3%), сільського господарства (18%), промисловості (14,15%). Менш за все малі та середні підприємства зайняті фінансовою та страховою діяльністю (0,6%), в сферах освіти (0,5%) та мистецтва, спорту, розваг та відпочинку (0,4%).

Підприємства Запорізької області у 2019 році отримали позитивний фінансовий результат до оподаткування - 6,2 млрд. грн., при цьому позитивне сальдо спостерігалось як по великих (718,4 млн. грн.), так й по середніх та малих підприємствах (2,75 млрд грн. і 2,76 млрд грн.). Частка великих підприємств, що одержали прибуток, становить 73,1% від загальної чисельності, або 19 одиниць (сума їх прибутку склала 9,05 млрд. грн), середніх – 75,5%, або 491 одиниця (загальна сума прибутку - 4,4 млрд. грн.); малих – 76,6 %, або 11471 одиниця (сума прибутку - 4,85 млн. грн.).

Серед основних секторів економіки найкращі результати у 2019 році показали підприємства сільського, лісового і рибного господарства, де 78% середніх підприємств і 84,6% малих підприємств були прибутковими. У цілому в цьому секторі 84,3% підприємств були прибутковими, а загальне сальдо становило 1,9 млрд. грн. Такий вагомий сектор як промисловість також мав вищу за загальнообласну частку прибуткових підприємств – 77,8%, хоча питома вага великих та середніх підприємств галузі, які одержали прибуток, була дещо нижче за середню, питома вага прибуткових малих підприємств становила 78,2%, таким чином загальний фінансовий результат був додатним і становив 1,6 млрд. грн. Сектор оптової та роздрібної торгівлі, ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів також мав дещо кращий показник частки прибуткових підприємств, ніж в цілому на підприємствах Запорізької області - 78,6%, загальний прибуток склав 1,3 млрд. грн. По інших видах економічної діяльності частка підприємств, які одержали прибуток, не досягла середньої по області відмітки.

Незважаючи на неповну інформацію про деякі сектори з причиненою конфіденційністю даних, можна сказати, що найменше прибуткових підприємств в області у 2019 році було у секторах, пов'язаних з транспортом, складським господарством, поштовою та кур'єрською

діяльністю (69,8% прибуткових підприємств у цілому в секторі); операціями з нерухомим майном (68,4%), фінансовою і страховою діяльністю (60,7%). Зменшення купівельної спроможності населення і зменшення попиту призвели до найнижчих показників прибутковості саме у цих секторах. Негативне сальдо прибутку і збитку мали підприємства мистецтва, спорту, розваг та відпочинку (-10,3 млн. грн.), середні підприємства в сфері інформація та телекомунікації (-12 млн. грн.) та мікропідприємства, зайняті операціями з нерухомим майном (-57,9 млн. грн.) і тимчасовим розміщування й організація харчування (12,2 млн. грн.) [1].

Проведений аналіз свідчить, що ринкова економіка може успішно функціонувати і розвиватися, якщо складовою частиною її механізму є господарюючі суб'єкти, які діють відповідно до власного раціонального вибору. Але для забезпечення ефективного розвитку підприємницької сфери як основи соціально-економічного модернізації необхідно:

1) сприяти розвитку підприємництва, особливо малого та середнього, в економічній системі України, а саме, визначити основні принципи, напрями, форми і механізми економічного й адміністративно-правового впливу, враховуючи державні інтереси та пріоритети, розробити і впровадити програми мікрокредитування та використання фінансових ресурсів суб'єктами підприємництва с одночасним законодавчим закріпленням фінансових механізмів, удосконалити податкову політику, матеріально-технічне, інформаційне та кадрове забезпечення бізнесу, створити сприятливі умови для відкриття власної справи молодими підприємцями, зокрема адаптувати навчання молоді до умов ринкової економіки та залучати їх до об'єднань підприємців;

2) розробити єдину державну регулятивну політики у сфері підприємництва, зокрема, створити відповідну методологічну і нормативно-правову базу щодо впровадження регуляторної політики в Україні, усунути порушення державного регулювання підприємницької діяльності, переглянути регулятивні акти стосовно їх відповідності принципам нормативного регулювання й анти корупційності, координувати діяльність органів виконавчої влади щодо підготовки проектів, видання і виконання регулятивних актів, в тому числі шляхом їх публічного обговорення;

3) здійснювати інтеграційну підтримку малого й середнього бізнесу, котра включатиме такі форми інтеграційних зв'язків великих та малих підприємств, як венчурне фінансування, лізинг, субпідряд, франчайзинг, тощо;

4) запровадити механізм громадської підтримки малого підприємництва.

Література:

1. Головне управління статистики у Запорізькій області : сайт. URL: <http://www.zp.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 18.09.2021).
2. Державна служба статистики України : сайт. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 10.09.2021).
3. Підприємництво: інвестиційне забезпечення та економічна безпека : Монографія. / Г. І. Грицаєнко, І.М. Грицаєнко, Г.П. Педченко, Ю.О.пПрус, Т.І. Яворська. Мелітополь : Люкс, 2021. 271 с